

Datum van
inontvangstneming : 12/01/2017

Zaak C-627/16**Verzoek om een prejudiciële beslissing****Datum van indiening:**

5 december 2016

Verwijzende rechter:

Tribunal Administrativo e Fiscal de Viseu (Portugal)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

2 november 2016

Verzoekende partij:

[REDACTED]

Verwerende partij:

Fundo de Garantia Salarial

TRIBUNAL ADMINISTRATIVO E FISCAL DE VISEU

[OMISSIS]

[OMISSIS]

[OMISSIS]

* * *

[omissis; nationale procedure]

PRELIMINAIRE VRAGEN**I. Partijen en voorwerp van het geschil**

[REDACTED] [OMISSIS] (hierna: „verzoeker”) heeft tegen het Fundo de garantia salarial (loongarantiefonds; hierna: „verweerder”) administratief beroep ingesteld strekkende tot nietigverklaring van het besluit van 7 maart 2016 van de voorzitter van de raad van beheer van het loongarantiefonds waarbij, na onderzoek van de ingediende klacht, zijn verzoek om voldoening van vorderingen uit hoofde van de arbeidsovereenkomst is afgewezen op de volgende gronden: „Het verzoek is niet overeenkomstig artikel 2, lid 8, van Decreto-Lei 59/2015 van 21 april 2015 ingediend binnen een termijn van een jaar te rekenen vanaf de dag volgend op die waarop de arbeidsovereenkomst is beëindigd.”

Verzoeker heeft geconcludeerd tot gegrondverklaring van het beroep en bijgevolg nietigverklaring van het bestreden besluit, en dienovereenkomstig tot veroordeling van verweerder tot betaling aan hem van een bedrag van 8 000 EUR. [Or. 1]

Daartoe geeft verzoeker in hoofdzaak te kennen dat „de uitlegging van de op verzoekers situatie toepasselijke wetgeving, te weten het verstrijken van maximaal één jaar tussen het vertrek van de werknemer en de indiening van de aanvraag bij het loongarantiefonds voor situaties die zich alle onder de vroegere wettelijke regeling hebben voorgedaan, kennelijk onredelijk en onaanvaardbaar is [...]

[OMISSIS]

Verweerder heeft geconcludeerd tot ongegrondverklaring van het beroep.

[OMISSIS]

Het openbaar ministerie is van de procedure in kennis gesteld [OMISSIS] en heeft zijn standpunt uiteengezet met de conclusie dat het beroep ongegrond is.

II Te beantwoorde vragen

Moet het bestreden besluit nietig worden verklaard, gelet op de feiten en de toepasselijke wetgeving?

Hoe moet in voorkomend geval de schadevordering worden beoordeeld?

III Feiten

Gelet op de hierboven uiteengezette vraag en gezien de in de onderhavige procedure en de in de administratieve procedure overgelegde bewijsstukken, [OMISSIS] die hier als volledig weergegeven moeten worden beschouwd, zijn de volgende feiten relevant: [Or. 2]

A) Op 18 februari 2014 werd de arbeidsovereenkomst tussen verzoeker en de vennootschap Construtora Pinheirense Lda beëindigd door ontslag.

B) Verzoeker diende tegen Construtora Pinheirense Lda een vordering wegens ongeldigheid en onrechtmatigheid van het ontslag in bij de Comarca de Viseu – Instância Central – 1ª Secção Trabalho [OMISSIS]

C) Op 17 november 2014 is in de procedure bedoeld onder B een op 20 november 2014 in gewijsde gegaan vonnis uitgesproken, dat hier als volledig weergegeven moet worden beschouwd en waarin onder meer wordt overwogen: „De aangevoerde feiten zijn bewezen en de vordering is gegrond. Het ontslag van de werknemer ██████████ door de werkgever, Construtora Pinheirense Lda, wordt dan ook onrechtmatig verklaard. De werkgever wordt bijgevolg

██████████

veroordeeld tot betaling aan de werknemer van de bezoldigingen die verschuldigd zouden zijn geweest vanaf de dag van het ontslag tot de datum waarop het onderhavige vonnis rechtskracht verkrijgt, onverminderd de in artikel 390, lid 2, van de Código do Trabalho bedoelde aftrek, en van de schadeloosstelling wegens de onrechtmatigheid van het ontslag, ten bedrage van 12 535,00 EUR vermeerderd met wettelijke rente te rekenen vanaf de datum van instelling van het beroep tot de datum van volledige betaling. [omissis; nationale procedure]”
[Or. 3]

D) Op 29 januari 2015 is de Comarca de Viseu – Instância Central – Secção Comércio [OMISSIS] verzocht om een verklaring dat Construtora Pinheirense Lda niet in staat was tot betalen. Die verklaring is afgegeven op 2 maart 2015 [OMISSIS]

E) In de procedure bedoeld in de voorgaande alinea heeft verzoeker op 6 maart 2015 verzocht om betaling van zijn schuldvordering. De verklaring van de curator waarmee verzoeker zich tot het loongarantiefonds diende te wenden, werd echter pas op 7 mei 2015 aan deze laatste overhandigd.

F) Op 20 mei 2015 heeft verzoeker het loongarantiefonds verzocht om betaling van zijn schuldvorderingen uit de arbeidsovereenkomst voor een totaalbedrag van 21 526,60 EUR. [OMISSIS]

G) Bij brief van 21 november 2015 deelde verweerder verzoeker mee dat hij op een preliminaire zitting zijn standpunt kenbaar kon maken over het voornemen, zijn vordering overeenkomstig het besluit van 20 november 2015 van de voorzitter van de raad van beheer van het loongarantiefonds op de volgende gronden af te wijzen:

„De geldend gemaakte aanspraken vallen niet in het referentietijdvak, dat wil zeggen het tijdvak van zes maanden voorafgaand aan de inleiding van de procedure (insolventie, faillissement, revitalisering of buitengerechtelijke procedure tot sanering van ondernemingen) als bedoeld in artikel 2, lid 4, van Decreto-Lei. 59/2015 van [Or. 4] 21 april 2015 of na de inleiding van de procedure overeenkomstig voormeld artikel, lid 5.”

H) Verzoeker heeft op een preliminaire zitting zijn standpunt kenbaar gemaakt [OMISSIS]

I) Bij schrijven van verweerder van 12 december 2015 is verzoeker in kennis gesteld van de inhoud van het besluit van 20 november 2015 van de voorzitter van de raad van beheer van het loongarantiefonds, waarbij zijn verzoek om betaling van zijn schuldvorderingen uit de arbeidsovereenkomst werd afgewezen op de volgende gronden:

„De geldend gemaakte aanspraken vallen niet in het referentietijdvak, dat wil zeggen het tijdvak van zes maanden voorafgaand aan de inleiding van de

procedure (insolventie, faillissement, revitalisering of buitengerechtelijke procedure tot sanering van ondernemingen) als bedoeld in artikel 2, lid 4, van Decreto-Lei. 59/2015 van 21 april 2015 of na de inleiding van de procedure overeenkomstig voormeld artikel, lid 5.”

J) Verzoeker heeft tegen het in de voorgaande alinea bedoelde besluit beroep ingesteld.

K) Bij schrijven van verweerder van 7 maart 2016 is verzoeker in kennis gesteld van het besluit van 7 maart 2016 van de voorzitter van de raad van beheer van het loongarantiefonds waarbij deze laatste, na onderzoek van de ingediende klacht, verzoekers verzoek om betaling **[Or. 5]** van zijn schuldvorderingen uit de arbeidsovereenkomst heeft afgewezen op de volgende gronden:

„Het verzoek is niet ingediend binnen de termijn van één jaar te rekenen vanaf de dag volgend op de dag van beëindiging van de arbeidsovereenkomst, overeenkomstig artikel 8, lid 2, van Decreto Lei 59/2015.”

*

[OMISSIS] [overwegingen van het Tribunal over de bewijsmiddelen]

IV In rechte

Decreto-Lei 59/2015 behelst de goedkeuring van de nieuwe regeling van het loongarantiefonds neergelegd in artikel 336 van de Código do Trabalho, ingevoerd bij Lei 7/2009 van 12 februari 2009 tot uitvoering van richtlijn 2008/94/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2008 betreffende de bescherming van de werknemers bij insolventie van de werkgever.

Het berust onder meer op de volgende overweging:

„In het belang van de temporele stabiliteit en de rechtszekerheid is in de nieuwe regeling de regel gehandhaafd dat het loongarantiefonds schuldvorderingen voldoet **[Or. 6]** die in de zes maanden vóór de indiening van het verzoek om inleiding van de insolventieprocedure of het verzoek om inleiding van de [bijzondere revitalisatieprocedure] of de buitengerechtelijke procedure tot sanering van ondernemingen thans de SIREVE [Sistema de Recuperação de Empresas por Via Extrajudicial – Stelsel voor ondernemingssanering via een buitengerechtelijke procedure] opeisbaar zijn geworden, *waarbij thans echter geldt dat de voldoening van geldend gemaakte aanspraken gewaarborgd is tot één jaar te rekenen vanaf de dag volgend op de beëindiging van de arbeidsovereenkomst.*” (*cursivering toegevoegd*)

Op het concrete geval van verzoeker is volgens artikel 3, lid 1, van dat Decreto-Lei de nieuwe regeling betreffende het loongarantiefonds van toepassing,

[REDACTED]

daar zijn verzoek is ingediend op 20 mei 2015 (onder F. van de bewezen geachte feiten) en het Decreto-Lei op 4 mei 2015 in werking is getreden (zie artikel 5).

De nieuwe regeling van het loongarantiefonds regelt de vervaltermijn in artikel 2, lid 8, dat de volgende bepaling bevat: „Het fonds waarborgt de voldoening van aanspraken alleen wanneer de aanspraken worden ingediend *binnen een jaar te rekenen vanaf de dag volgend op de beëindiging van de arbeidsovereenkomst.*” (cursivering toegevoegd)

Het Hof van Justitie van de Europese Unie heeft op 18 september 2003 in zaak C-125/01 uitspraak gedaan op een verzoek van het Sozialgericht Leipzig, Duitsland, krachtens artikel 234 EG, ter verkrijging van een prejudiciële beslissing over de uitlegging van artikel 9 van richtlijn 80/987/EEG van de Raad van 20 oktober 1980 betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der lidstaten inzake de bescherming van de werknemers bij insolventie van de werkgever. **[Or. 7]**

Dat arrest bevat de volgende overwegingen [weergave van de punten 20-47 van het arrest van 18 september 2003, Pflücke (C-125/01, ECLI:EU:C:2003:477)] **[Or. 8]**

[OMISSIS] **[Or. 9]** [OMISSIS]

Met de bij Decreto-Lei 59/2015 goedgekeurde nieuwe regeling voor het loongarantiefonds wordt uitvoering gegeven aan richtlijn 2008/94 betreffende de bescherming van de werknemers bij insolventie van de werkgever **[Or. 10]** (zie artikel 1) en wordt voor het eerst een vervaltermijn gesteld voor de indiening van schuldvorderingen door de werknemer uit hoofde van de arbeidsovereenkomst of schending of beëindiging daarvan.

Artikel 11 van richtlijn 2008/94 bepaalt:

„Deze richtlijn doet geen afbreuk aan de bevoegdheid van de lidstaten om wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen toe te passen of in te voeren die gunstiger zijn voor de werknemers.

De toepassing van deze richtlijn vormt onder geen beding een reden ter rechtvaardiging van een achteruitgang ten opzichte van de in de lidstaten heersende toestand met betrekking tot het algemene beschermingsniveau van werknemers op het door deze richtlijn bestreken terrein.” (cursivering toegevoegd)

[OMISSIS]

Vóór de goedkeuring van de nieuwe regeling van het loongarantiefonds bij Decreto-Lei 59/2015 voorzag de oude regeling niet in een vervaltermijn voor de indiening van vorderingen door de werknemer uit de arbeidsovereenkomst of de schending of de beëindiging daarvan. **[Or. 11]**

Het loongarantiefonds is opgericht bij Decreto-Lei 219/99 van 15 juni 1999, dat inmiddels is ingetrokken bij artikel 21, lid 2, onder m, van Lei 99/2003 van 27 augustus 2003. Bij die wet is de Código do Trabalho goedgekeurd per 28 augustus 2004, de datum van inwerkingtreding van Lei 35/2004 van 29 juni 2004 houdende uitvoering van Lei 99/2003 van 27 augustus 2003.

Het loongarantiefonds werd intussen beheerst door artikel 336 van de Código do Trabalho, goedgekeurd bij Lei 7/2009 van 12 februari 2009, en door de artikelen 316 tot en met 326 van Lei 35/2004, overeenkomstig het bepaalde in artikel 12, lid 6, onder o, van Lei 7/2009.

Onder die regeling, die inmiddels is ingetrokken bij Decreto-Lei 59/2015, had de wetgever enkel de volgende regel over de beperking van loonvorderingen neergelegd: „Het loongarantiefonds zal enkel de betaling waarborgen van vorderingen die uiterlijk drie maanden vóór het verstrijken van de termijn worden ingediend.” (zie artikel 319, lid 3, van Lei 35/2004) Een werkgever kon dus zijn vorderingen bij het garantiefonds indienen tot drie maanden voor het verstrijken van de betrokken termijn, met dien verstande dat overeenkomstig de in de Código Civil (artikelen 300-327) neergelegde verjaringsregels een werknemer in het individuele geval steeds gronden voor schorsing van de verjaring kon aanvoeren.

In de nieuwe regels voor het loongarantiefonds wordt niets bepaald over verjaring, maar wordt voorzien in een vervaltermijn. **[Or. 12]**

In de lijn van bovenbedoelde communautaire rechtspraak heeft het Hof van Justitie het volgende verklaard: [dictum van arrest C-125/01] **[Or. 13]**

Richtlijn 80/987 is ingetrokken bij artikel 16 van richtlijn 2008/94, waaraan in Portugees recht uitvoering is gegeven bij Decreto-Lei 59/2015, waarbij artikel 9 van de oude richtlijn [OMISSIS] overeenstemt met artikel 11 van de thans omgezette richtlijn.

Gelet op het voorgaande en gezien het toepassingsgebied en de definities neergelegd in de artikelen 1 en 2 van richtlijn 2008/94 alsook de bepalingen over de waarborgfondsen in de artikelen 3 en 5 van deze laatste, dienen aan het Hof van Justitie de volgende prejudiciële vragen te worden voorgelegd:

„1) Is een vervaltermijn voor de indiening van verzoeken om betaling door het waarborgfonds van verschuldigd salaris voor de werknemer gunstiger in de zin van artikel 11 van richtlijn 2008/94/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2008 betreffende de bescherming van de werknemers bij insolventie van de werkgever, wanneer de betaling van de salarisvorderingen enkel gewaarborgd is ingeval de vordering bij het waarborgfonds wordt ingediend binnen een jaar te rekenen vanaf de dag volgend op die van beëindiging van de arbeidsovereenkomst of wanneer wordt gerekend vanaf de dag waarop de insolventieprocedure wordt ingeleid **[Or. 14]**, rekening houdend met de omstandigheid dat het waarborgfonds

[REDACTED]

enkel de betaling van vorderingen van de werknemer waarborgt die zijn ontstaan in de zes maanden voorafgaand aan de indiening van het verzoek?

- 2) Indien de werknemer de termijn heeft laten verstrijken om redenen die hem niet kunnen worden toegerekend, moeten de rechtsvoorschriften van de lidstaten dan ingevolge artikel 11 van richtlijn 2008/94 voorzien in een aanvullende termijn voor de indiening van een vordering wanneer de werknemer bewijst dat de niet-inachtneming van de vervaltermijn hem niet kan worden toegerekend?"

Het antwoord op deze vragen is beslissend voor de beslechting van het geding.

V. **BESLISSING**

De behandeling van de zaak wordt geschorst en het Hof van Justitie wordt verzocht om een beslissing over de volgende prejudiciële vragen:

- „1) Is een vervaltermijn voor de indiening van verzoeken om betaling door het waarborgfonds van verschuldigd salaris voor de werknemer gunstiger in de zin van artikel 11 van richtlijn 2008/94/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2008 betreffende de bescherming van de werknemers bij insolventie van de werkgever, wanneer de betaling van de salarismvorderingen enkel gewaarborgd is ingeval de vordering bij het waarborgfonds wordt ingediend binnen een jaar te rekenen vanaf de dag volgend op die van beëindiging van de arbeidsovereenkomst of wanneer wordt gerekend vanaf de dag waarop de insolventieprocedure wordt ingeleid [Or. 15], rekening houdend met de omstandigheid dat het waarborgfonds enkel de betaling van vorderingen van de werknemer waarborgt die zijn ontstaan in de zes maanden voorafgaand aan de indiening van het verzoek?
- 2) Indien de werknemer de termijn heeft laten verstrijken om redenen die hem niet kunnen worden toegerekend, moeten de rechtsvoorschriften van de lidstaten dan ingevolge artikel 11 van richtlijn 2008/94 voorzien in een aanvullende termijn voor de indiening van een vordering wanneer de werknemer bewijst dat de niet-inachtneming van de vervaltermijn hem niet kan worden toegerekend?"

De griffie van het Tribunal Administrativo e Fiscal zal het Hof van Justitie verzoeken om een prejudiciële beslissing.

[OMISSIS]

Viseu, 2 november 2016 - Luísa Candeias Tinoco (rechter) [OMISSIS].